

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.183/2019/4.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
. Csőke Andrea előadó bíró
. Gáspár Mónika bíró

A felperes:

A felperes jogi képviselője: Dr. Fazekas TündeÜgyvédi Iroda

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes jogi képviselője: Dr. Rácsai Lajos ügyvéd

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes jogi képviselője: Dr. Varga L. LászlóÜgyvédi Iroda

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelőssége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a II. rendű alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Debreceni Törvényszék 9.G.40.040/2017/51.

A másodfokú bíróság neve és a határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.013/2019/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperes a megalakulásától, a II. rendű alperes pedig 2007. december 12-től önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt az **A.** Kft.-nek. A gazdasági társaság tényleges irányítását az I. rendű alperes látta el, ő hozta meg a

gazdasági döntéseket, a II. rendű alperes adminisztratív feladatokat végzett, a szükséges hivatalos iratokat aláírta, és az alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztrációt intézte. Az I. rendű alperes erről 2007. december 17-én aláírt egy nyilatkozatot, amelyet 2014. június 25-én közjegyző előtt a magáénak ismert el.[2]

Az adós felszámolását a bíróság 2014. március 19-én indította meg, a felszámolási eljárást egyszerűsített módon fejezte be a bíróság, melyről 2017. július 7-én jelent meg a hirdetmény.

- [3] Az alperesek a felszámolási eljárás megindításáig a beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségüknek eleget tettek.
- [4] A 2013. évi könyvelési anyagot az I. rendű alperes kapta meg a könyvelőtől 2013. szeptember 4-én, a felszámolás megindítását követően azonban az I. rendű alperes nem vette fel a kapcsolatot a felszámolóval, az adós iratanyagát teljeskörűen nem adta át a felszámoló részére, a társaság vagyonával nem számolt el.
- [5] A II. rendű alperes felvette a kapcsolatot a felszámolóval, de az adós iratait átadni nem tudta. A felszámoló részére tájékoztatást adott, közreműködött az adós ingatlanvagyonának értékesítésében oly módon, hogy ellenérték nélkül lemondott annak a földterületnek a tulajdonjogáról, amelyen az adós tulajdonában álló felépítmény volt.
- [6] Büntető eljárásban az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű alpereseket az adóbevételről különösen nagy mértékben csökkentő, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt bűnösnek mondta ki, a másodfokú bíróság azonban a II. rendű alperest felmentette, mivel adminisztratív feladatokat látott el, az adós által kötött szerződésekre nem volt ráhatása, ezért kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy tudott a számlák valótlan tartalmáról, és azok befogadásában, illetve könyvelésbe állításában ennek tudatában vett részt.

A felperes keresete, az alperesek ellenkérelme

- [7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és II. rendű alperesek mint az adós vezető tisztségviselői a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben ügyvezetői feladataikat nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látták el, és ezáltal elsődlegesen a hitelezők követeléseinek teljes mértékű kielégítését megghiúsították, másodlagosan az adós vagyona 843.709.815 Ft-tal csökkent.
- [8] A felperes hivatkozott arra, hogy a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai megsértése miatt a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése értelmében a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.
- [9] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjaként 2012. november 17-ét jelölte meg, ez a felperes részéről az adós ellen kiállított, ki nem egyenlített számla esedékessége.
- [10] Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását.

- [11] A II. rendű alperes is kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy nem volt az adós iratanyaga a birtokában, az adós irányításában nem vett részt, csak adminisztratív feladatokat látott el. A felszámolóval a kapcsolatot felvette, tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a tőle telhető módon együttműködött a felszámolóval, a vagyon értékesítése során a föld tulajdonjogáról is ellenérték nélkül lemondott.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [12] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes vonatkozásában a keresetet megalapozottnak találta, és megállapította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében az ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el és ezáltal a hitelezők 843.709.815 Ft hitelezői igényének kielégítését megghiúsította. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját - a közzétett mérlegadatok alapján - 2010. december 31-ében állapította meg.
- [13] Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperessel szemben a kereseti kérelmet elutasította. Álláspontja szerint a II. rendű alperes a tényleges döntések meghozatalában nem vett részt, a felszámolás kezdő időpontjára az alperesek házassági életközössége már nem állt fenn. Utalt a Kúria Gfv.VII.30.235/2018/7. számú eseti döntésében kifejtett álláspontra, s ennek alapján értékelve a II. rendű alperes magatartását megállapította, hogy a II. rendű alperessel szemben a Cstv. 33/A. §-a szerinti vélelem - szankcionálható magatartás hiányában - nem alkalmazható. Mivel a felperes a vélelmen túlmenően nem jelölt meg konkrét vagyonszökkentő magatartást, a keresetet elutasította.
- [14] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezést megváltoztatta, és megállapította, hogy a II. rendű alperes mint az adós vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, és ezáltal felelős - az I. rendű alperessel egyetemlegesen - a hitelezők 843.709.815 Ft összegű követelése kielégítésének megghiúsításáért.
- [15] Az ítélet indokolásában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját, és hogy az ügyvezetők nem teljesítették a felszámolási eljárás során a feladataikat.
- [16] Az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja miatt - jelentőséget tulajdonított a kimentésre alkalmatlan tényeknek, amikor a II. rendű alperes vonatkozásában megállapította és a kimentés körében értékelte, hogy ügyvezetői státusza ellenére a II. rendű alperes tevékenysége kimerült az adminisztratív ügyintézésében, illetve az adós könyvelője az I. rendű alperes részére adta át az iratokat és nem a II. rendű alperesnek, ezért ő nem is tudott eleget tenni

kötelezettségének, de tőle telhetőleg együttműködött a felszámolóval.

- [17] Az ítélet tábla utalt az EBH2011.2326 számú elvi határozatban kifejtettekre, amely szerint aki névleges ügyvezetőnek tekinti magát és nem lát el ügyvezetői feladatokat akkor sem, amikor a cég fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetbe kerül, ezzel megsérti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglaltakat és előidézi a hitelezők követeléseinek kielégítésének megghiúsítását. Az ügyvezetői feladatok el nem látása nem tekinthető a hitelezői érdekeknek megfelelő magatartásnak.
- [18] A vélelem fennállt, ezért a II. rendű alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a mentesüléshez, azaz, hogy az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.
- [19] A földterület tulajdonjogáról való lemondás nem tekinthető ilyen intézkedésnek. Olyan körülményt sem adott elő, amely ténylegesen akadályozta volna az ügyvezetői feladatok ellátásában.
- [20] Az ügyvezetők megállapodása a munkamegosztásról külső személyek felé nem hatályos, ezáltal nem mentesülhetett a II. rendű alperes.
- [21] A vélelem miatt nem vehető figyelembe az elsőfokú bíróság által hivatkozott kúriai döntés, mert abban nem a mentesülést kellett igazolni. A jelen esetben mulasztás állt fenn, amelyért mindkét ügyvezető egyaránt felelős.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében kérte - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.
- [23] Állította a Cstv. 33/A. § (1) és (3) bekezdésének megsértését.
- [24] Előadta, a felelősség megállapításának egyik feltétele, hogy pontosan meg kell határozni a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját. Álláspontja szerint a jogerős ítéletben megállapított 2010. december 31-i időpont nem megfelelő. Az, hogy az adós tartozásai ekkor már jelentősen meghaladták pénzeszközeinek mennyiségét, még nem eredményezte kétséget kizáróan módon a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését. Az adós csak 2012 májusában jutott olyan helyzetbe, hogy a felperes számláját nem tudta kifizetni, és ez volt az első olyan eset, amikor a határidős fizetés elmaradt. Miután eddig az időpontig az adós mindig eleget tett a kötelezettségeinek, korábbi időpontra a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja nem tehető. Ezen időpont és a felszámolás elrendelésének időpontja közötti 22 hónapban következett be az, amikor mindenki számára nyilvánvalóvá vált a nemfizetés ténye. E vonatkozásban pedig a bizonyítás kötelezettsége a felperest terhelte.
- [25] A II. rendű alperes szerint a mérleg adatok csak tájékoztató jellegűek, az adós gazdasági helyzetét csak hozzávetőlegesen mutatják, kizárólag azokból nem lehet helytálló logikai

következtetést levonni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját illetően.

- [26] A felszámolási iratokból lehetett volna okszerű következtetést levonni arra nézve, hogy a vezető tisztségviselők számára mely időpillanatban vált egyértelművé, hogy a helyzet fizetéseképtelenséghez fog vezetni.
- [27] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének ideje nem került kellő módon bizonyításra. Miután pedig nem tisztázott kellőképpen, hogy a II. rendű alperesnek melyik időponttól kellett a szükséges intézkedéseket megtennie, a II. rendű alperestől nem is volt elvárható, hogy a megállapítottakon túl érdemi intézkedéseket tehessen.
- [28] A vélelem tekintetében hangsúlyozta, hogy a felszámolás megindulásáig az alperesek eleget tettek beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségüknek. Nem vitás, hogy a II. rendű alperes a felszámolóval felvette a kapcsolatot, vele együttműködött, a hitelezői érdekek érvényesítése érdekében még egy ingatlan tulajdonjogáról is lemondott. Iratszolgáltatási kötelezettségének akaratan kívüli okból nem tudott eleget tenni, mivel az iratokat az adós könyvelője az I. rendű alperesnek adta át, aki azokkal ezt követően ismeretlen módon rendelkezett.
- [29] Az alperesek az iratok sorsának rendezésében nem lehettek szándékegységben, mert ebben az időben a kapcsolatuk megromlott, váltak.
- [30] A vélelem fennállásának alapjául szolgáló Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban írtak részleges teljesítése nem a II. rendű alperes hibájából maradt el, ő helyzetéhez képest mindent megtett a hitelezői érdekek védelme érdekében.
- [31] Az ítélőtábla a jogerős ítéletben e körülményeket értékelve tévesen állapította meg a tényállást, melyen alapulva nem a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt - az alábbiak szerint - nem találta jogszabálysértőnek.
- [34] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján állapította meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját, a másodfokú bíróság pedig a mérlegelés eredményével, a bizonyítékok értékeléséből levont következtetéssel egyetértett. A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében támadta a bizonyítékok mérlegelését, de az ezzel kapcsolatban megsértett konkrét - nyilvánvalóan eljárásjogi - jogszabályhelyet nem jelölte meg. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának meghatározása körében ezért a jogerős ítélet érdemben

nem bírálható felül [rPp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4. pontok].

- [35] A Kúria e vonatkozásban csupán megjegyzi, hogy nem volt kizárt az, hogy az ügyben eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján az általuk levont következtetésre jussanak, a bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatban tehát kirívó okszerűtlenség vagy iratellenesség nem állapítható meg.
- [36] Arra tartalmilag helytállóan utalt felülvizsgálati kérelmében a II. rendű alperes, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésének második mondatában szabályozott vélelem akkor áll be, ha a vezető felróhatóan nem tesz eleget az ugyanabban a jogszabályi rendelkezésben részletezett iratátadási kötelezettségének. Az elsőfokú eljárás során keletkezett iratok azonban nem támasztják alá azt, hogy a II. rendű alperes minden elvárható intézkedést megtett az iratátadási kötelezettség teljesítése értelmében. E körben ugyanis - amellett, hogy a felszámolóval valóban felvette és tartotta a kapcsolatot - a II. rendű alperes valójában passzivitást tanúsított, hiszen semmilyen intézkedést nem tett aziránt, hogy ügyvezetőtársa, az I. rendű alperes átadja a nála lévő iratokat a felszámolónak, még a felszámoló kérése ellenére sem kereste meg, hívta fel ezzel kapcsolatban az I. rendű alperest. Az a hivatkozása, hogy szerinte nem tud hatni az I. rendű alperesre, aki egyben a válófélben lévő házastársa is, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében szabályozott iratátadási kötelezettség teljesítése elmulasztásának kimentésére nem lehet alkalmas.
- [37] A hitelezői érdekek sérelmét ezért a II. rendű alperes felelőssége kapcsán is vélelmezni kellett. A vélelmet pedig a II. rendű alperes - a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - nem tudta sikerrel megdönteni, és a felelőssége alól sem tudta magát eredményesen kimenteni. Az ügyvezetői feladatok belső megosztásának ugyanis e vonatkozásban nincs jogi jelentősége, egyéb figyelembe vehető tényelőadást pedig a II. rendű alperes e körben nem is tett. A Kúria megjegyzi, a II. rendű alperes egyébként felülvizsgálati kérelmében e kérdéskör kapcsán sem jelölte meg a tényállás megállapítására, a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó eljárási szabályt mint megsértett konkrét jogszabályhelyet.
- [38] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [39] A II. rendű alperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a felperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[40] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2019. november 26.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.
előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelével: